

1.6.2018

MML 1780/00 08/2018

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 7.5.2018 / LVM/795/13/2018

MAANMITTAUSLAITOKSEN LAUSUNTO SUOMALAISESTA AVARUUSTOIMINNASTA JA SEN KEHITTÄMISTARPEISTA

Maanmittauslaitoksen keskushallinto esittää lausuntona selvityksestä suomalaisen avaruustoiminnan ja sen hallinnon kehittämistarpeista seuraavaa.

Nykytilan kuvauksessa Maanmittauslaitoksen rooli on kuvattu sivulla 18. Tätä kuvausta olisi täydennettävä kahdella hyvin olennaisella asialla:

- Maanmittauslaitos on yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa kehittänyt Metsähovin asemaa osana globaalia geodeettisten perusasemien verkkoa ja Suomen kansallista koordinaatiston 1. luokan FinnRef -verkkoa yli 10 miljoonalla eurolla vuoteen 2020 mennessä. Uudistuksessa on Metsähoviin rakennettu satelliittilaser ja VLBI-teleskooppi. FinnRef -verkko on uudistettu ja tihennetty vastaamaan kansallisen koordinaatiston ja paikannuksen tarpeita.
- Maanmittauslaitoksella on vastuu putoavien kappaleiden (satelliitit, meteorit ja avaruusromu) putoamispaikan ennustamisesta niiden uhatessa pudota Suomen alueelle. Tästä on kirjattu Sisäministeriön toimenpidekortti.

Kansainvälisessä nykytilan kuvauksessa puolestaan on keskitytty vain niihin maihin, jossa jo on keskitetty avaruushallinto.

Selvityksen mukaan on tuotu esiin tarve keskitetystä avaruushallinnosta Suomeen. Tähän liittyen on tehty kolme vaihtoehtoista hallinnon mallia.

Maanmittauslaitos katsoo, että avaruusasioiden koordinoinnin ja muun hallinnon tulee toimia organisatorisena osana suuremmissa hallinnon kokonaisuuksissa. Olennaista on, että avaruusasioiden koordinointi ja strategia jatkossakin keskittyisi Suomen kilpailukykyyn tukemiseen ja uuden yritystoiminnan luomiseen. Avaruusasioiden koordinoinnin on siten oltava riippumattomaa ja tuettava Suomen vahvuuksia kaikilla osa-alueilla, eikä sitä voida

1.6.2018

MML 1780/00 08/2018

keskittää nykyisille keskusvirastoille, joilla on oma erityismissionsa toteutettavana. Kokonaan uuden keskusviraston perustamisen Maanmittauslaitos asettaa hyvin kysymyksen alaiseksi, mikäli se tarkoittaisi resurssien ja voimavarojen siirtämistä nykyisestä hallinnosta uuteen virastoon. Siihen seikkaan, tulisiko avaruusasioiden koordinoinnin ja muun hallinnoimisen tapahtua esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön tai työvoima- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa, Maanmittauslaitoksella ei ole tarvetta ottaa kantaa.

Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksessa (FGI) avaruusasioiden osaminen on kohdentunut useille kymmenille henkilöille, joiden majoriteetilla on tutkijatausta. Yhteistä tälle henkilöryhmälle on se, että he käsittelevät vain osa-aikaisesti niitä asioita, joita nyt kommentoitavassa selvityksessä on viety esimerkiksi keskitetyn avaruushallinnon alle. Maanmittauslaitoksen intressissä on avaruusasioiden koordinoinnin keskittäminen hallinnon kokonaisuudessa hajautetun mallin mukaan, kuitenkin niin, että käsittely on riippumatonta, jolloin se vahvasti voisi tukea myös yksityistä sektoria. Tutkimustieto olisi Maanmittauslaitoksen muun avoimen datan tyyppisesti laajan joukon käytettävissä sikäli kuin mahdollista. Avaruusasioihin liittyvä tutkimus Maanmittauslaitoksessa on tutkimuksen oheistoimintaa ja osaltaan liittyy myös Maanmittauslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin kuten referenssiverkon ylläpitoon. Tässä esimerkiksi on keskeistä muun ohella satelliittigeodeesia ja kaukokartoitus (*remote sensing*).

Edellä kuvatun henkilöstön toiminta osa-aikaisesti muussa organisaatiossa tai kokonaan siirtyminen pois varsinaisista tutkijantehtävistään ei ole tarkoituksenmukaista.

Pääjohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti
Arvo Kokkonen

Maanmittausneuvos

Allekirjoitettu sähköisesti
Markku Markkula